

LÓRANT

CIMBORA

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:
Benedek Elek

4.
évf.
29. szám
1925. év
július
19.

A pitypalaty fészke

— Irta: CSÜRÖS EMILIA —

Aranyos kalásztengerre
Néz le az ég kéke,
Buza között rejőzködik
A pitypalaty fészke.

Csipogó kis fiókái
Örülnek a nyárnak,
Vidám, piros pipacsoknak,
Kék buzavirágnak.

Ha érett a kalász kincse,
S csengve kaszát vernek,
A hontalan für fiókák
Búsan szárnyra kelnek.

Elbúcsuznak vadvirágtól,
Földtől, fűtől, fától,
Kristály patakok friss vizétől
Tovafutó nyártól.

De ha újra zöld a mező
S tavasz hint ránk kéket,
A mi buzánk közt csak újra
A pitypalaty fészket.

[Kolozsvár.]

Az ezredes ur.

(Egy tanár jegyzetéből.)

— Irta: FÁBIÁN GYULA. —

A beiratásokon egy ezredes tűnt fel előttem. Már nyugdíjas lehetett. Ősz volt a haja. Felül lehetett a hatvan esztendőn. A termete alacsony volt, az orra hosszú és a vége kiszélesedett. Alatta ősz bajusz ékeskedett, mely ugyancsak keményre és hegyesre volt kibődörve. A szeme szürkés-kék és vidám. Csak akkor volt szigorú kifejezése az arcának, ha a szemöldökét összehúzta.

Az ezredes ur kis tizesztendős fiucskát vezetett a kezénél fogva. A fiucska szép kék matrózruhát viselt nagy, hófehér gallérral, gyönyörű sima arccsokáját huncut ezem élénkítette. Hosszu, göndör, szőke haját viselt. Mellette fiatal, szőke arcméretű asszony lépkedett, éppen olyan volt az arca, mint a kis fiúnak.

Odaléptek az asztalomhoz:

— Kérem, az első osztály főnökét keresem.

— Tessék a szomszéd asztalhoz fáradni. Az ezredes ur az unokáját hozta beiratni?

Az ezredes ur kihuzta alacsony termetét, megpödörte a bajuszát. A hölgy elpirult. Az ezredes rámosolygott és gyöngéden hátbaütötte a gyereket.

— Fiam ez, kérem. A fiam. Oroszlány Kelemen nyugalmazott ezredes vagyok. A feleségem...

Fölállottam, kezet fogtunk.

— Bocsánatot kérek, ezredes úr, a tévedésemért!

— Semmi az, kérem — mondta örömmel az ősz katona. — Sokan estek már hasonló tévedésbe. Pedig az én fiam!

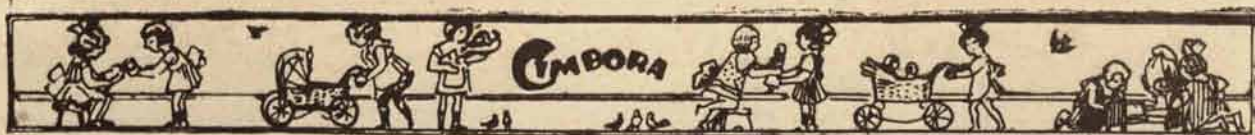
Olyan melegen nézett a kis fiura, olyan szeretettel, hogy nekem is eszembe jutott mind a három gyermekem.

Az ezredes ur a szomszédos asztalhoz ment és nagy büszkén állotta a kollégám kérdéseit, aki a kis fiu nacionáléját vallatta ki belőle. Amikor a beírásnak vége volt, a kis familia boldogan távozott.

Megkezdődött a tanítás. Egy-kettőre benne voltunk a rendes kerékvágásban.

A kis Oroszlányt a papája minden reggel elkísérte. Hozta a táskáját, a kapu előtt érzékeny búcsút veti tőle, megölelte, megcsókolta, rendbe hozta ruháskáját és addig nézett utána, a míg csak el nem tűnt a lépcsőn a szeme elől.

Nálunk tízenegy órákor husz perces a

szünet. Ez jó szokás, mert a diákok is, a tanárok is jobban pihennek. Ilyenkor tízóraznak a fiúk. Zsemlyét, kiflit, gyümölcsöt pusztítanak jó étvágygal.

A nagy szünetben mindig megjelent az ezredes ur. Amelyik pillanatban tizenegy óra előtt csöngettek, a katona alacsony, sovány alakja megjelent a folyosón és nagy izgalomban várakozott. Amikor a kis Zoltán a karjai közé repült, az arca egész átszellemült, boldog mosollyal ölelte át a már három óra hosszat nem látott kedves fiút. Aztán karonfogta, beszélgetett vele, babusgatta, valóságos dajkáta a gyermeket. Mindig elszontyolodott, a mikor órára csengettek és úgy nézett Zoltán után, mintha amerikai ultra indult volna.

Nem lehet elképzelni azt a nagy szeretetet, amellyel az ősz katona a fiacskáját körülvette. Azt hiszem, nem nagyitok, ha azt állítom, hogy a szíve szakadt volna talán meg, ha egy napra el kellett volna válni a fiától.

A rajzórák kettősök. A két óra közt levő szünetben megengedem, hogy a diákok bent maradjanak a teremben. Ilyenkor a festést folytatják, vagy a rajzukat javítgatják. Egy fiút állítok ki vigyázónak, hogyha valami rendetlenség történik, beszámoljon róla.

Egy nagy szünetben a kis Oroszlánt neveztem ki vigyázónak. Ez nagy kitüntetés. A kis Zoltán elfoglalta a helyét a katedrán, papirost és ceruzát vett elő és nagy komolyan hozzálátott a vigyázói méltóság gyakorlásához.

Amint a teremből kijöttem, rögtön láttam, hogy nagyon elhamarkodtam a dolgot, amikor a kis Zoltánt felügyelőnek a rajzteremben hagytam. Az ezredes ur izgatottan járt-kelt a folyosón, sorba elfogta a kis első osztályos nebulókat és ijedt arccal tárgyalt velük.

Egy kollégámmal beszélgettem. Nem figyeltem az ezredes urra. Amikor visszafordultam, nem láttam már a folyosón. Eltűnt, mint a kámför.

Hová tűnhetett? Lelkiismeretfurdalást éreztem. Bizonyosan hazament szegény, anélkül, hogy a kis Zoltánt látta volna. Megfogadtam: sohase leszek olyan figyelmetlen, hogy elszakítsam az apát a fiától. Bementem a rajzteremmel szomszédos szertárba, hogy átnézzem a beadott rajzlapokat. A két terem csak egy ajtó választotta el egymástól. A rajzteremben nagy csönd honolt.

— A kis Oroszlány, úgy látszik, szigorú vigyázó, gondoltam magamban. Figyeltem, nem hallok-e valami neszt a teremből? Nem hallottam semmit . . .

Egyszer csak erélyes basszus-hang recsent meg az ajtó mögött. Még én is fölijedtem.

— Kovács! ne fecsegy, most mindjárt fölirlak: Csönd legyen!

Mi az? Melyik nyereknek van ilyen vastag erős hangja? A kis Zoliánknak talán?

Kíváncsian léptem az ajtóhoz, nagy óvatosan rést nyitottam rajta és kileskelődtem.

Meglepő látvány tárult a szemem elé.

Az ezredes ur ült a katedrán (háttal felém), előtte papiros, a kezében ceruza és merően nézett a fiukra. Azok meg se mertek minkanni. A kis Zoltán az ezredes ur mellett állott, noteszt tartott a kezében. Az ezredes ur néha szeretettel nézett rá és megsimogatta az arcát. Apa és fia nagy szigorúsággal, közös erővel vigyáztak a rendre. Főképpen az ezredes ur páratlan talentumot árult el a felügyelés terén. A legkisebb megmozdulást is már a csirájában fojtotta el. Nem tűrt semmi rendetlenséget. Rögtön rácsapott a magáról megfelelőkezett nebulóra.

Olyan csönd volt, hogy a légyzugást is meg lehetett hallani. Magam sem mertem mozdulni az ajtó mögött, mert az ezredes ur bizonyosan észrevett volna és akkor bizonyosan fölír! Lélegzetemet visszafojtva figyeltem hát a különös do'got.

A nagy csendet valami csámcsogás hangja zavarta meg. Rögtön feldörrent az ezredes ur hangja.

— Persze, a Braun Jakob almát eszik. Ő csinál itt olyan veszett harsogást! Ezer krokodilus! Eltedd azt az almát! Zolikám, mit mondanak a fegyelmi szabályok az almáról?

— »A teremben almát enni nem szabad!«

— Hallod, Braun? Ird fel őt, Zolikám? Ird fel! Majd adok én neked! Megszegted a fegyelmi szabályokat! Az a spenótszinü ruhás gyerek pedig mivel zörög úgy, hogy azt hiszem, összedül ez a ház? Persze! . . . Persze, ő a cerruzzáját farraggja a paddon!! Hogy hívnek?

— Bordás Lőrinc.

— Bordás! Fölirlak. Megállj, te haszontalan. Zolikám, az a Weisz már megint fecsegy! Mi ilyenkor a gyakorlat, ha már föl van írva egyszer?

— Keresztet írunk a neve mellé.

— Hallod-e, Weisz? Keresztet kapsz. Irrjad Zolikám! És még egy keresztet irj, mert ki akarja nyitni a száját. Ülj le és hallgass, míg jó kedvem van. Ezzer krokodilus!!

A fiúk teljesen elrémültek. Ugy ültek a padokban, mintha nyársat nyeltek volna. Még a kukla sem mozdult meg, ijedten pislogott a vérszomjas ezredes felé, aki hallatlan iparkodással segített a fiának a rendcsinálásban.

Végre csöngöttek. . . .

Az ezredes eltűnt, mint valami lidérc és a fiúk megkönnyebbülten sóhajtottak föl.

Amikor belépem, Oroszlány Zoli húsz papkút a nyelvek rakott elém. Azon voltak fölírva a rosszak.

Weisz A fréd + + +

Braun Jakob almát evett.

Bordás Lőrinc.

Azikora Bernát kinézett az ab'akon + +

Hencsei Márton +

Ilj. Molnár Vendel vizet ivott a csap-

ról + + + +

És még sokan voltak fölírva a Zoltán cédulájára.

Nagy statáriumot tartottam. Erős és kegyetlen büntetéseket szabtam.

— Braun Jakob! állj a sarokba: Egy hétfőig nem hozol almát tizórára. Weisz! ide ülj az első padba! Bordás! pontot írok a magaviseletből a naplóba stb.

A gyerekek valósággal megdermedtek. Ritkán volt ilyen szerencsétlen napjuk. A bünyösök keservesen pityeregtek, mintha csak sírlomházba ültek volna.

Volt is rend, csend a következő tízpercben is.

Egy órákor, haza felé menet, a szent István parkban érdekes jelenetnek voltam szemtanúja egy bokor védelme alatt.

Oroszlány Kelemen ezredes ur egy csapat első osztályos gyerek között állott. Nagy papirzacskó volt a kezében. A Zoli is ott volt mellette.

Az ezredes ur kivett valamit a csomagból.

— Nesze, Weisz fiam! Ez a pompás krémes lepény! Fogjad, Braun, ezt a két szép narancsot! Egyenesen Olaszországból kaptam a Zolikám részére. . . Vigasztalódj te is, Szikora, ezzel a töltött csokoládéval. Látjátok, minek rendetlenkedtetek!? Ezer krokodilus! A vigyázónak föl kell írnia a rossz viseletű gyerekeket.

Igy parancsolja ezt a reglama. No, máskor ne legyetek rosszak, fiaim! Ezer krokodilus! . . . Nesztek! Egyetek rossz lurkók!

Egy ravasz arcú, kis kopasz réalista könyökölt utat magának az ezredesig a gyerekek között.

— Ezredes ur! Én is kérek valamit abból a papirzacskóból. Talán indián-fánkot!

— Hogyne, fiam! Kapsz te is mindjárt valamit. Csak várj a sorodra! Mi a neved?

— Biró Alajos.

— Alajos? Alajos? Nem emlékszem a nevedre! Zoltánkám, nézd meg gyorsan, fölirtuk mi ezt az Alajos gyereket a rosszak lajstromába? . . .

Zoltánka megnézte a noteszét.

— Nem, papa. Nincs itt a neve. Alajos jól viselkedett, nem csinált semmi rosszat!

— Micsoda, nincsen fölírva a rosszak közé? Mit akarsz hát akkor, te szélnáros? Ezer krokodilus: Miféle jogon követeled tőlem az indiánfánkot?! Eredj innen haza, amíg jókedvemben vagyok, mert végig húzok a nádton!

Szegény Alajos elfalpalt a főbbi rossz gyerek után, akik boldogan vigasztalódtak a fájdalomdíj fejében kapott mindentéle jóval, ami a cukrásztól, meg a csemege-boltostól csak telik. . . .

Nem is neveztem én ki azóta vigyázónak a kis Oroszlány Zoltánt. . . . (Szombathely.)

Anyám.

Írta: MOLNÁR SÁNDOR.

Az évek terhe megtörte alakod,
Az arcodon is sűrűbb lett a ránc
S már évek óta nem nyitasz ablakot,
Már évek óta mind hiába vársz.

Már évek óta nem hulltam öledben,
Én szegény, kóbor, egyetlen fiad.
Én érzem, hogy itt vagy a szivemben,
Mert én örökre odazártalak.

Anyám! Te jó asszony, drága nő,
Jó, hogy nem ismered az utak porát.
De fiad nem sir, mert eddig ő
Benned érezte védőcsillagát.

(Petrozsény.)

Jön a vihar!

Hamar, hamar, jön a vihar,
Messze van még ide Bihar!

A KOMP.

— Irta: CSERZY MIHÁLY. —

Lefelé is, fölfelé is, amerre néz az ember, a szőke folyó mentén be van a part gyöpösödve. Csupán egy helyen kopár a föld. A tulsó oldalon is, meg az innenső oldalon is. Olyan, mintha régi országut lenne, amit felirdaltak a kocsik kerekei és a mély nagy víz haragja szakított volna kétfelé. Voltaképpen az is országut. Ha csöndes a folyó, szeliden simogat egy faalkotmányt. Ez a két megszakadt országutrészt köti össze. Kompnak nevezi az ember.

Itt vagyunk a kompnál. Fönn a par-ton, a lejáró végénél parasztkocsik sorakoznak. Apró, dologra járó lovaik vannak. Az emberek leszállnak a kocsikról. Ülésük nem valami puha párna. Többnyire csak kukorikaszárból való. Nézik a járművet, ami lassan jön át a vizen, a drótkötél mellett. Nemsokára csobog a komp. Ideért a partra. A révészek a hidláshoz terelik és vastag kötéllel megerősítik a karóhoz. A kocsikra föllépnek az emberek. Félre állnak a kompról jövők elől. Azután lassan, mert meredek az út, lehajtanak ők is. A komp nagy. Széles és lehetségs hosszu, de nem mély. Ez okból korláttal van két oldalt ellátva. Erre a gyalogos emberek szoktak leginkább ülni. Ha érdeklí az ember, aki először jön ide, körülnéz. Mi van itt? Miből áll ez a régi közlekedési eszköz? A főkelléke a drótkötél. Ez ásónyéll vastagságú és erősen

ki van feszítve a víz fölött. Fönn a par-ton pedig az egyik vége gogorára (magas cölöpre) van erősítve. Évvel ieszesebbre vagy tágabbra lehet eszközölni, amint a víz áradása vagy apadása megköveteli. A kötéltre következik a hajtócsiga; ami fából van és vastag kötélel egyik végénél a kompot tartja. Amint halad a komp, a csiga aszerint csuszik a drótkötélen tovább, tovább. A másik végénél pedig a révészek karjai dolgoznak. Ők huzzák át az egész terhet, mely néha igen sok.

A folyó tulsó oldalára kívánczók elhelyezkednek. A révészek eloldják a kötelet. A rözoga jármű megindul. Lassan megy. Belekerül tizenöt-husz perc, míg átér. Aszerint, amint a szél fuj. Ha szembe jön a szél, nehezebben, ellenben ha hátulról érkezik, könnyebben halad. Az utasok csöndesen ülnek. Beszélgetnek.

A révészek most nagyobbakat fognak a kötélen és a komp vidáman szeldesi a vizet. Halad előre. A nyomán pedig vizgyűrűk képződnek, melyek kiszélesedve, valahol a partnál simulnak csak el. Azután lassulni kezd és megáll. Átért a tulsó partra. A révészek előbb kikötik, aztán megkezdődik a kivonulás. Nagy hűhózás támad, mivelhogy magas a part és teherrel igen nehezen lehet feljutni. Azért fölért valamennyi.

(Szeged.)

Köhögésnél,

hurutnál csak a

SIROMALT

használ!

Biztosan használ, ize jó,
Patikában kapható.

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés a kínaiakról.)

TAMÁS: Sohasem tudtam világosan megmagyarázni magamnak, mi volt az oka a népvándorlásnak. Miért indultak Krisztus születése után az ázsiai népek nyugat felé? Jöttek egymás után, mintha valaki kergette volna őket. Arra gondoltam, hogy talán a kínaiak régi történelmi műveiből meg lehetne állapítani a népvándorlás okát. A kínaiak már abban az időben műveltek voltak és valószínűleg megfigyelték és meg is írták szomszédaik történetét.

APA: A gondolat nem rossz, de nem célravezető. A kínaiak a szomszédos barbárokkal csak addig törődtek, amíg háborgatták őket. Ők meglehetősen elzárkóztak a világtól; volt nekik olyan óriási birodalmuk, hogy azt sem tudták bejárni. Az ő történelmi műveikből legfeljebb következtethetünk a népvándorlás okára vagy okaira. Ennek a nagy mozgalomnak valószínűleg több oka volt. Fontos szerepe lehetett egy nagy ideig tartó szárazságnak; talán része volt annak is, hogy a belső területen valamelyik hatalmasabb fejedelem több förzset egyesített. Ez a nép aztán szomszédait leigázni iparkodott. A menekülés megadta a lökést a többieknek; egyik szorította a másikat nyugat felé. Ujabb időben egyes tudósok azt hiszik, hogy a kínai nagy fal felépítése is egyik oka volt a népvándorlásnak.

TAMÁS: A kínai fal nem taszithatta a népeket nyugat felé, legfeljebb csak utjukat állotta, ha kínai területre akartak benyomulni.

APA: Mindjárt megérted a dolgot, ha nem hirtelenkedel. Egy példát hozok fel és a példából világosan megláthatod a helyzetet. Van egy természeti tünemény a tengeren, melynek özönár a neve. Éppen Kínában egyi-másik nagy folyó torkolatában pompásan megfigyelhető. A folyó órák hosszat nyugodtan hőmpölygeti hullámaint a tenger felé. Egyszerre irtózatoss bömbölés hallatszik a nyílt tenger felől. Mintha ezer meg ezer megvadult állat ordítása reszkettené a levegőt. A távolból már egy fehér csik látszik; jön a tenger dagálya. Három-négy méter magas vízmező közeledik a part felé. Utját nem állhatja semmi. Szembetalálkozik a folyónak lefelé hőmpölygő vizével. Megtörténik az összecsapás. A külső erő megállítja a folyó vizét, fölébe kerekedik, rohan a számára nyitott mederben fölfelé. A folyó víztükre felemelkedik és visszafelé folyik. A nyílt tengeren nem lehetne utját állani az özönárnak, bent a folyó medrében némely helyen a kínaiak

hatalmas zsilipépítményekkel várják a felrohanó tengervizet; az építmény jajgat, reszket, rázkódik, de visszaveri a támadást; mert a folyóban már győz az ember. Gondolj most arra, hogy a pusztai népek évszázadokon át szabadon zsákmányolták Kínát. Lovascsapataik előzönlöfték a szomszédos, jól művelt tartományokat. A kínai földműves minden évben vetett, de nem minden évben aratott. A barbárok rossz termés idején, nagy szárazság esetén, mint az özönár, lepték meg Kínát. A falat már Krisztus előtt két-háromszáz évvel kezdték építeni. Több mint háromezer kilométer hosszú, távolról nevezve nagyszerű látvány, végigfut a határon, hegyre föl, völgybe le. Legtöbb helyen olyan széles, hogy lovascsapat vágthatat a tetején. Néhol 5-6 embernyi magasságra emelkedik. Ha elképzeled még a nem nagy távolságokban emelkedő őrtornyokat, ahonnan egymást értesíthették az őrtálló katonák, könnyen elképzeld, hogy a falnak csapódó barbár tömegek nem tudtak áttörni rajta. Ahogy a tengervíz morogva és tajtékozva zudult vissza a kínai zsilipekről, akként kellett a barbár hordáknak a falak alól visszaözönlöniük.

TAMÁS: Azt hiszem, hogy a fal csak egy részét védte a birodalomnak. Nem kerülhettek a barbárok a fal végére, hogy ott támadjanak.

APA: Az előbb azt mondtam, hogy a fal hosszabb volt háromezer kilométernél. Nehéz dolog hegyes-völgyes vidéken lovascsapatoknak ekkora utat megtenni. De nemcsak a nagy ut és a természeti nehézségek állották volna utjukat. Számtalan népen kellett volna áttörniök és talán ott sem találják volna meg a fal végét. Nem akartam az előbb említést tenni róla, de most már kénytelen vagyok vele. A fal sokkal hosszabb volt háromezer kilométernél, mert nemcsak észak felől védte a birodalmat, meg volt a folytatása a középpásziai puszták felé is, mint ahogy a legujabb időkben kitűnt. Látnod-e, milyen összefüggés van a kínai fal és a népvándorlás között? A fal alól visszavert barbár hordák nyugat felé fordultak és megadták a lökést a szomszédoknak. Ezért mondtam neked, hogy ez a fal is egyik oka volt a népek felkerekedésének. A fal mentette meg az ősi kínai műveltséget is.

TAMÁS: Hogyan tanulnak a kínai gyerekek? Nekik is kell iskolába járniok?

APA: A mai Kínát nem ismerem, a forradalom óta ott köztársaság van és még ma sincs nyugalom. A világháború előtt a kínai gyerek 6—7 éves korában megkezdte a tanulást, éppen úgy, mint az európai. A vizsgálatok azonban náluk sokkal szigorubbak voltak. Az első vizsgálatot pár évi tanulás után a kerület székhelyén tették le. Aztán tanulás következett. Ha a növendékek az újabb anyaggal elkészültek, bevonultak a megyei székvárosba vizsgálatra. Újabb tanulás után már a tartomány székvárosában feleltek egy bizottság előtt. Ez még nem jogosított arra, hogy valaki állami hivatalt vállaljon. Aki állami hivatalt akart vállalni, annak még egy vizsgálatot kellett letennie. Ha valaki magasabb állami hivatalt akart elérni, annak a fővárosban, Pekingben, újból vizsgáznia kellett. Jó rendszer volt ez, tudatlan ember egyáltalán nem nyerhetett magasabb állami hivatalt.

TAMÁS: Hát a főtisztviselők, a kormányzók és nagybirtokosok gyermekei nem örökölték címet és rangot apjuktól?

APA: A kínaiak nagyon okosan gondolkodtak. A gyermeknek előről és alulról kellett kezdenie mindent. Még a nemesség sem öröklődött. Az ő felfogásuk szerint az érdemes ember nem szerez érdemet csak a maga számára. Ha valakit nagyon ki akartak tüntetni, őseit tették nemessé és nem utódját. Az utód csak hádd dolgozzék, mutassa meg, érdemes-e arra, hogy magasabb hivatalt kapjon.

TAMÁS: Valami különös dolog jutott eszembe. Az európai uralkodók mindig királyi családból

nősülnek. Hogyan választottak feleséget a kínai császárok? Sohasem hallottam, hogy elvették volna európai uralkodók leányait, sem azt, hogy európai uralkodó kínai császárlányt vett feleségül.

APA: Még Kínában császárok uralkodtak, nagyon érdekes volt a császár, vagy trónörökös házassága. Amikor elérkezett a házasság kora, berendelték az előkelő tisztviselők leányait. Egy bizottság megvizsgálta a lányokat, hogy alkalmasak-e a császári trónra. Ha nem találtak a megérkezettek között elegendőt, újabb rendelettel a kisebb tisztviselők gyermekeit is berendelték. Amikor a válogatás megtörtént, a házasodni készülő császár vagy császárlány a kiválogatott leányok közül szemelte ki jövődöbelijét, az új császárnét. Minden tisztviselő leánya ábrándozhatott arról, hogy valaha Kína ura lesz. A lakodalmat nagy ünnepséggel ülték meg. Felvonultak a főbb tisztviselők, de idegeneket nem eresztettek oda. Nem is tudták volna ott tájékozódni, nem ismerték volna meg, melyik a nagyhatalmu tisztviselő, melyik a díszes ruhába öltözött szolga. Ha valaha visszaállítják a császárságot és neked sikerül befurakodnod egy császári lakodalomba, elmondom, miről tájékozódhatol, hogy kényelmellen helyzetbe ne kerülj. A tisztviselő kálapiján ragyogó gomb van, erről a gombról ismered meg a rangot. Legnagyobb urak azok, akik vörös gombot hordanak, aztán következnek a kék gombuak, az aranygombot hordók már kisebb tisztviselők. Így volt legalább is a világháború előtt, a forradalom valószínűleg azt is megváltoztatta.

Bolondos Gyurka.

Apró unokáinak meséli: ELEK NAGYAPO.

II.

Bezzeg, hogy Gyurka meg sem szusszant otthon, szaladt tovább, mint a rút idő. Meg sem állott, míg a hetedik faluba nem ért. Ott egy gazdag földbirtokosnál beállott disznópásztornak.

— No, fiam — mondta az uraság, — kezedre adok egy csorda disznót. Kihajtod a bükkerdőbe s addig haza se jöjj, amíg a disznók jó kövérré nem híznak.

Gyurka még az nap kihajtotta a disznókat az erdőbe, őrizte becsületesen, de bizony az uraság nem sokat törődött azzal, hogy él-e,

hal-e Gyurka, mikor küldött neki enivalót, mikor nem. De hát így is eltelt valahogy az idő s közben a disznók úgy meghiztak, hogy majd kihasadtak. No ha meghiztak, Gyurka el is indította hazafelé. Amint ment, mendegélt, szembe jött vele egy mészáros. Kérte Gyurkát:

— Hallod-e, eladnád-e a disznókat?

— El én, — mondta Gyurka, — akár féláron is, csak a fülét meg a farkát adja vissza.

Hát aztán hogyne vette volna meg a mészáros féláron! Egyszeribe kifizette a pénzt

Gyurkának, mindenik disznónak levágta a fülét meg a farkát s azt oda adta neki. Tovább ment Gyurka nagy vigan s addig ment, mendegélt, amíg egy mocsaras, süppedékes helyre ért. Ott két-két lépésnyi távolságra beledugdosta a disznófüleket, meg a farkakat. Amikor ezzel készen volt, hazament az urasághoz s jelentette neki nagy ijedten:

- Jajj, uram, jajj, jajj, mi történt!
- No, mi történt?
- Szörnyű nagy szerencsétlenség!
- No mi? Nyögd ki már!
- Az történt uram, hogy a disznókat kihizlaltam, olyan kövérek lettek, hogy alig bírtak mozogni.
- Hát ez szerencsétlenség?
- Hogyne, uram, mikor történetesen egy mocsár felé tereltem a disznókat s ahányan voltak, mind belesülyedtek. Csak éppen a fülük, meg a farkuk látszik ki.

feszítéssel, de bizony mind hanyat estek. Bezzeg, hogy kezükben maradt a disznók füle, meg a farka.

— Lássátok, — mondta Gyurka, — ugye, szörnyű kövérek voltak? Külföldben nem sülyedtek volna el!

Mit tehetett az uraság? Orra, füle lekonyult s nagy busan hazaballagott. Hazament Gyurka is. Bezzeg, volt most becsülete otthon, mert hát pénzt is hozott. Otthon is maradt jó darab ideig. De mult az idő, elfogyott a pénz s egyszer azt mondja Gyurkának az anyja:

— Édes fiam, Gyurka, nincs se pénz, se hurka, mit csináljunk?

— Csak bizza rám, édes anyám, — mondta Gyurka.

Fejére csapta a kalapját, ment a mészároshoz s mondta neki:

— Mészáros ur, adjon nekem egy fél kiló húst, holnap meghozom az árát.

Na hiszen, azonnal felkerekedett az uraság valamennyi szolgájával s mentek a mocsár felé. Hát csakugyan ott volt a sok disznófül, meg disznófark. Nosza neki! Belekapaszzkodtak a fülekbe, meg a farkakba, húzták nagy erő-

— Jól van, fiam, Gyurka, itt a hus, fogjad, vigyed.

Aztán ment a pékhez.

— Pékmester uram, adjon nekem egy kenyert, holnap meghozom az árát.

Megkapta a kenyeret s ment a fűszereshez, attól is kapott egy fertály kiló kávét. Végezetül elment a sajtoshoz, attól is vett két hatos ára sajtot. Azzal szépen haza ment, este nagy vacsorát csaptak, aztán lefeküdtek s aludtak.

Másnap reggel felkelt az asszony, de bezzeg nem kelt fel a Gyurka. Halottnak tette magát a huncut. De az anyja ezt nem tudta, felsírta a házat, az udvart az utcát, jajgatott szörnyen:

— Jajj, jajj! Meghalt a fiam, az én édes, drága fiam, Gyurka!

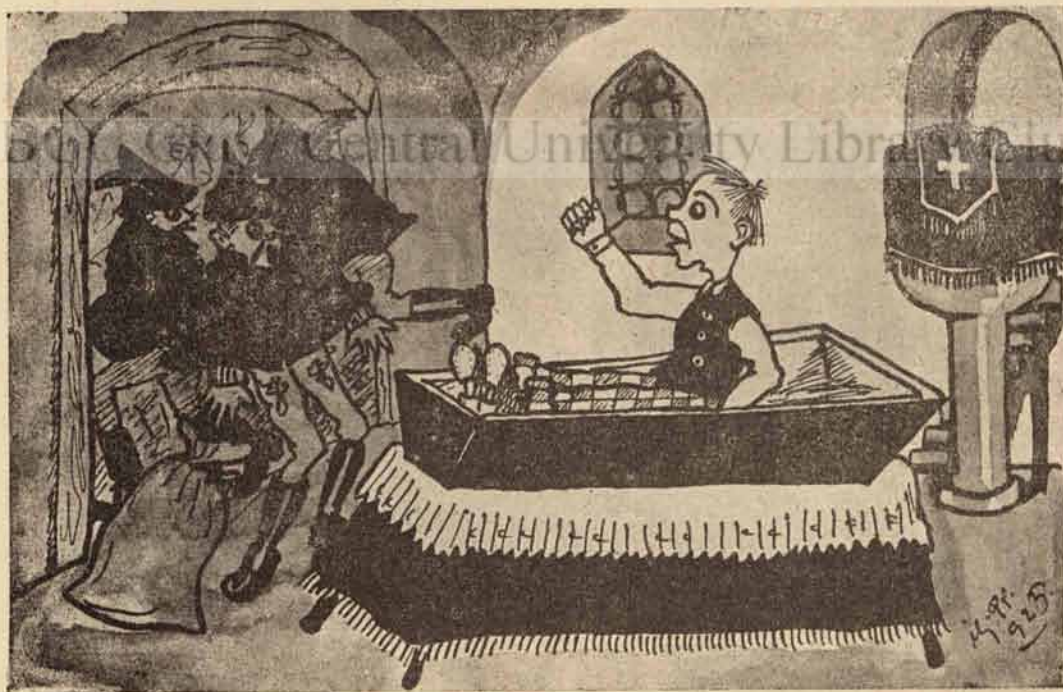
Hát bizony, ha meghalt, el kell temetni. Vett szegény asszony koporsót, abba belefeketette, aztán elvitték a templomba. Ott a papok énekeltek, imádkoztak a koporsó mellett.

Azt mondta: — De bizony én nem ajándékozom neki a két hatost!

Mit gondolt, mit nem a sajtos, elment a templomba, de nem tehetett semmit mert a pap ott állott a koporsó mellett. Imádkozott.

— Na, csak menjen el a pap, — gondolta magában a sajtos, — majd elviszem a Gyurka sapkáját s azzal elrejtőzött az oltár mögé.

Mikor aztán beesteledett s a pap elment, a sajtos előbujt az oltár mögül. De mikor éppen elébujt, akkor toppant be a templomba egy sereg zsvány. Egy nagy zsákot cipeltek a zsványok. Az a zsák tele volt arannyal. Ott akartak megosztzkodni a templomban az istentelenek, de ahogy osztzkodni kezdtek, abban a pillanatban Gyurka nagy hirtelen felült a koporsóban s ahogy a torkán kifért, kiáltotta:

Mikor ez egész városban hirtelen ment, hogy Gyurka meghalt, mondta a mészáros, a pék meg a fűszeres:

— Na, mi ugyan jó vásárt csináltunk a tegnapi. Már most kifizet nekünk? Az ám, ki? A nagy harang!

De a sajtkereskedő másként gondolkozott. Fukar ember volt, sajnálta a két hatosát is.

— Ki innét szentségtörök!

Hej, de megijedtek a tolvajok! Azt hittek, hogy több halott is van a templomban. Eszük nélkül szaladtak ki a templomból, ott hagyták a zsákot, ott az aranyat, mind egy szál. Azzal Gyurka leszállt a koporsóból elkezdte számlálni a pénzt, majd meg visszarakta a zsákba. Ahogy számlálta, elésompolygott a sajtos:

— Hé, Gyurka! Adj nekem is a pénzből.
— Fogja, — mondta Gyurka — itt a két hatosa.

A zsványok kint az ajtóban leskelődtek s mikor hallották a Gyurka szavát, mondta az egyik:

— Hej, sokan lehetnek odabent, ha egyre csak két hatos jut! — azzal uccu neki, szaladtak árkon-bokron át, s többé vissza sem jöttek.

Gyurka meg felvetette a zsákot a vállára s hazavitte az anyjának.

Bezzeg, jó dolguk volt megint, amíg a pénzben tartott. Gyurka csak egész nap lógott jobbra-balra.

De hát nincs az a sok, ami el ne fogyjon, ha mindig csak vesznek el belőle és sohasem tesznek hozzá.

Egyszer csak azt mondja Gyurkának az anyja:

— Hé, Gyurka a pénz már fogyatékán, jó volna, ha dolgoznál, mert így nem élünk meg.

Mindjárt a kezébe is nyomott egy jó csomó lent s mondta:

— Látod, ezt megfonhatnád, úgy sincs egyéb dolgod.

Gyurkának azonban semmi kedve sem volt a fonáshoz, a lent apránként mind a tűzbe dobta és elégette. No hiszen, ha elégette, az anyja jól nyakon verte, erre meg Gyurka, mit gondolt, mit nem, összeszedett egy jó csomó ágat, azt körülcavarta a lennel, mint valami guzsalynevet, aztán vett egy söprűt, az volt az orsója. Felmászott ezekkel a ház tetejére s elkezdett fonni.

Amint ott fonogatott a ház fedelén, arra jött három tündér s mondta az egyik:

— Nézzétek, milyen pompásan fon Gyurka! Ne ajándékozzunk neki valamit?

— Dehogyan ne, — mondta az első tündér.
— Én azt ajándékozom neki, hogy egy éjjel olyan sok lent fonjon, hogy azt se tudja, hová tegye, amit font.

Mondta a második:

— Én meg azt ajándékozom neki, hogy éjjel mind szője meg, amit font.

Mondta a harmadik tündér:

— Én meg azt ajándékozom, hogy egy éjjel azt a rengeteg sok vásznat fehéritse meg.
Hallotta jól Gyurka, amit a tündérek

mondtak s este, amikor az anyja lefeküdt, elévette a lent s hát az magától fonódott, szaporodott a fonál szörnyen, annyi lett, hogy alig fért a házba. Akkor aztán úgy tett, mintha szőne. Alig nyult a szövőszékhez, már készen is volt a rengeteg hosszú vászon. Most meg kiteregette a vásznat s az magától megfehéredett.

Hej, bezzeg örült a Gyurka anyja, amikor meglátta a rengeteg hosszú vásznat. Mindjárt vitte a vásárba s ott kapott érte egy jó csomó pénzt.

Igy ment ez egy darabig, de Gyurka meguntta ezt is s mit gondolt, mit nem, elment a kovácshoz s beszegődött nála, hogy majd nyomja a fuvót. Hanem Gyurka olyan erősen nyomta a fuvót, hogy a tűz egyszeribe kialudt, nemhogy feléledt volna. Mondta a kovács:

— Hallod-e, Gyurka, ne nyomd te a fuvót, hanem üssed a vasat az üllőn.

Hiszzen jól van, Gyurka ütötte a vasat, de olyan erősen ütött az üllőre, hogy az egyszeribe ezer darabba törött. Hej, megharagudott a kovács szörnyen, szeretne volna elkergetni Gyurkát, de nem tehette mert az volt az egyezés, hogy akárhogy viselje magát Gyurka a gazdája el nem küldheti, amíg az esztendő le nem telik. Mit gondolt, mit nem a kovács, elment a szomszédba, ott lakott egy szegény ember, mondta neki:

— Hallod-e, szép ajándékot adok neked, ha azt mondod Gyurkának, hogy te vagy a halál s azért jöttél, hogy őt elvidd.

A szegény ember nem sokat tetteóriázott, átment Gyurkához s mondta:

— Hé, Gyurka, én vagyok a halál! Jöttem, hogy elvigyelek.

— Ugy? Te vagy a halál? — kérdezte Gyurka.

Azzal se szó se beszéd, megragadta a szegény embert, belenyomta egy zsákba, rátette az üllőre s elkezdte ütni egy vasbottal, ahogy csak bírta.

— Hány esztendeig élek még? — kérdezte Gyurka, mialatt istenesen püfölte a szegény embert.

— Husz esztendeig! — jajgatott ez.

— Az nekem nem elég!

— Harminc esztendeig! Negyven esztendeig! Addig, ameddig akarsz!

Akkor aztán Gyurka kieresztette a sze-

gény embert a zsákból! Mehetett Isten hírével, ha tudott volna menni.

Hanem most már Gyurka jól lakott a kováccsal is, elhagyta ezt is. Tovább vándorolt.

Amint ment, mendegélt egy ház elé ért. Nézte, nézte a házat s egyszerre csak észbe

jut, hogy abban a házban neki rokonai laknak. Megállott, hallgatódzott s hát hallja, hogy nagy vigasság van odabent. Bezzeg, hogy az volt. Javában állt ott a lakodalom. Nosza, Gyurka bement a házba, köszönt ott illendőképpen, de senki sem fogadta a köszönését. Senki sem mondta: Isten hozott, Gyurka! Kell-e neked hurka?

Észre sem vették.

Gyurka szépen megfordult, kiment a házból s elment egy gazdag ismerőséhez, kért attól egy arannyal kihimzett ruhát s úgy ment vissza a rokonaihoz. Alighogy belépett a házba, bezzeg, hogy észrevették a rokonai. Nyájasan fogadták:

Isten hozott, Gyurka! Kerülj beljebb. Ej-

nye, de szép tőled, hogy eljöttél hozzánk. Nos, ülj le, egyél velünk.

Gyurka nem kérte magát sokáig, leült közéjük, aztán mindjárt hoztak neki egy tányér tyuklevest, ő azonban a tányért, úgy amint volt, felkapta s a levest végigöntötte a ruháján. Az atyafiak semmit sem szóltak, bort is adtak neki, ő azonban a bort is végigöntötte a ruháján.

— Hát te mért nem eszel, Gyurka? — kérdezték az atyafiak.

— Minek enném? — mondta Gyurka. — Kendtek a ruhámat vendégelték meg, nem engem. Mikor az elébb itt jártam, észre sem vettek, senki sem hívott, hogy maradjak itt.

Azzal felkelt az asztaltól, visszament az ismerőséhez, az meg majd elájult ijedtében, amikor meglátta a ruháját.

— Hát te mit csináltál a ruhámmal?

— Eredj, menj az atyámfiaihoz, — mondta Gyurka, — kérd azoktól számon. A ruhát hív-

ták vendégségbe, hát itt van az étel s az ital, amit megevett s ivott.

Többet egy szót se szólt Gyurka, fakép-nél hagyta az ismerősét. Ment, mendegélt Gyurka s estére erdőbe ért. Már egészen sötét volt, csak a hold világított. Az ám, de a hold, hol elbujt a fellegek mögé, hol meg kikandikált. Egyszer aztán Gyurka megelégelte s nagyot kiáltott:

— Ugy, ugy, csak bujj el, te zsvány! Ugy is láttalak már!

Az erdőben épen zsványok bujkáltak, akik egy kövér borjut loptak valahol. Hej, megijedtek a zsványok! Véletlenül ismerték Gyurkát s attól féltek, hogy most ez a bolondos legény bemegy a városba és feljelenti őket.

— Tudjátok mit? — javasolta az egyik — adjunk inkább neki egy darabot a borjuból, majd hallgat akkor.

Mindjárt odaszólitották Gyurkát s mondták neki: Nézz csak ide, Gyurka, de szép kövér borju! Akarsz-e, belőle?

— Már hogyne akarnék!

— Hát melyik darabot akarod?

— Adják csak a gyomrát.

— A gyomrát? — kacagtak a zsványok.

— Hát azzal mit akarsz, te bolond? Adunk mi neked valamivel jobbat.

— Nem, nem, csak adják nekem a gyomrát.

Hát jó, odaadták a gyomrát, Gyurka meg nagy vigan tovább ment vele. De alig haladt egy jó hajtásnyira, amikor már a zsványok nem láthatták, letette a földre a borju gyomrát, hamarosan vágott egy nagy botot, azzal hatalmasan elkezdte ütni, puffogatni s közben kiabált szörnyű hangosan:

— Jajj, jajj, ne üssenek, ne öljenek meg! Inkább elhozom a többi részét is a borjunak. De még csak most ijedtek meg erősen a zsványok!

— No, most jaj nekünk! Ugy látszik, Gyurka a törvény embereivel találkozott s most a nyakukra hozza őket!

Azzal megfutamodtak, a borjut meg ott-hagyták. Gyurkának sem kellett egyéb, szépen visszasompolygott, a nyaka közé kapta a borjut s hazavitte az anyjának.

Ugy bizony, ilyen legény volt a bolondos Gyurka. Még többet is mesélhetnék róla, de éppen elég volt.

Itt a vége, fuss el véle.

A kis bojtár nótája.

**Elveszett a lovam
A bükkös erdőbe,
Leszakadt a csizmám sarka
A nagy keresésbe.**

**Ne keresd a lovad,
Be van az már hajtva,
A bírónak az udvarán
Szól a csengő rajta.**

(Régi népdal.)

Elek nagyapó üzeni.

Katz Miklós, Máramarossziget. Miután jól le-
vizsgáztál, legelső dolgod, hogy beszámolj erről nekem.
Amióta nem írtál, azóta folyton tanultál s az eredmény
nem is maradt el, mert most már második gimnazista
vagy a Liceul Drados Vodában, mégpedig az első tanu-
lók között, édes jó szüleid öröme. Ezután is arra tö-
rekszel, — azt írod — hogy jó szüleidnek örömet sze-
rezzél s ennél szebb és nemesebb törekvés nincs is,
mert szüleid iránt, akik éretted minden megtesznek, nem
lehetsz eléggé hálás. A rejtvényeid jól vannak megszer-
kesztve, de oly apró betűkkel írtad, hogy a szedőbácsi
nehezen igazodna el rajta. Ha azt akarod, hogy legalább
egy közülök sorra kerüljön, újra kell írnod jó nagy be-
tűkkel. — Windhaub Margit, Kolozsvár. Bizony, bi-
zony, nagyon sokat kell most tanulni a magyar lányok-
nak, ha nem akarnak megbukni. Már pedig azt hiszem,
egy sem kívánja a bukást. Remélem, a sok tanulás után
jól sikerült a vizsgád s erről értesítesz is. A kiadóbácsi
pótolja a 21. és 22. számot. — Dénes Szilárd, Seges-
vár. Nem tudtad beváltani azt az ígéretedet, hogy minden
héten irsz levelet, mert hal hétig a járvány kórházban
voltál lbolykával együtt, mégpedig skarlátban. Örvendek,
hogy szerencsésen átestetek ezen a belegségen de vi-
gyázatok, mert a skarlát a legalattomosabb belegség s
rendesen utóbajjal szokott járni. Hát csak írd a nyáron
mennél több levelet, Erzsikével pedig közöld, hogy
Öcsike levelének a helyreigazítását megkaptam. — Gede
István, Rimaszombat. Sohasem szabad elszomorodnod,
ha azonnal nem kapsz választ a leveledre, mert nagy
utat tesz a leveled Rimaszombattól Kisbaczonig, innen a
válasz Szalmárig a nyomdába, Szalmárról meg Rima-
szombatba, egy azomban bizonyos, hogyha leveled el
nem vész a postán, választ kapsz rá. Ha a nagy távol-
ság miatt lekésel a rejtvénymegfejtésekkel, a következő
hónapban közlöm a nevedet, vagyis veletek, külföldi uno-
káimmal, kivételt teszek, mert ti arról igazán nem tehet-
tek, hogy később kapjátok az ujságot, mint erdélyi uno-
káim. Hogy a Cimbora könyvestáskája mennyibe kerül
cschkoronában, az én nem tudom megmondani, de ami-
kor meg akarod rendelni a könyvestáskát, az nap menj
el akármelyik rimaszombati takarékpénztárhoz, ott meg-
mondják neked, hogy 280 leunak hány cschkorona felel
meg, sőt az a takarékpénztár eselleg át is utalja Szal-
márra a Cimbora kiadóhivatalának. Afelől nyugodt le-
hetsz, hogy ezek a könyvek mind válogatott jó könyvek.
Ha apukádnak is segítesz, ezért dicséretet érdemelsz és
én megelégszem azzal is, ha két hétben csak egyszer
irsz. — Léhner Edith, Kolozsvár. Egy sereg unokám
van Kolozsvárt, aki bizonyosan ismeretes a számrejtvény

megfejtési módjával, valamelyik unokám szívesen meg-
tanítana erre téged, addig is, amíg időm lesz arra, hogy
ezt külön megmagyarázzam. A kiadóbácsi pótolja a 17.
és 18. számot. — Keresztes Géza, Székelykeresztur.
Megkaptam Öcsike levelének a helyreigazítását. — Blaff
Mariska, Somkerék. Megkaptam a te helyreigazításodat
is s egyben intézkedtem, hogy az ujságot, amely eddig
Besztercére járt, ezután Somkerékre küldjék. — Váró
Éva és Juci, Székelyudvarhely. Az üzenetemenél job-
ban örülél annak, hogy személyesen megismerhettél.
Ugyanezt mondhalom én is. Ha te, Évácska, sajnálsz,
hogy este nem hallgathattad meg a felolvasásomat, én
meg azt sajnálom, hogy hosszabb ideig nem lehettem
az én kedves városomban s nem ismerkedhettem meg
valamennyi ottani unokámmal. Hogy mit szólnék ahhoz,
ha nyáron egyszer eljőnnétek Kisbaczonba? Nem szólnék
én egyebet, csak igen örülnék. Ha apuka megígérte,
hogy elhoz, akkor el is hoz bizonyosan, mert az ígéret
szép szó, ha megtartják úgy jó. — Horváth Ibi és Tibi,
Petrozsény. Következő leveledben majd számolj be a
vizsgádról is, meg a gimnázium ünnepélyéről is, amelyen
te is részt vettél. Örvendek, hogy kis öcsésétek, aki még
nem tud magyarul olvasni, igen szívesen hallgatja Öcsike
nadselü gondolatait. Hiszem, hogy a petrozsényi unokák
örvendenének, ha oda is elmennék s el is megyek, ha a
doktor bácsi kiadja az utazási engedélyt. A rejtvényetek
jó, a kiadóbácsi pedig ezután kettőtök neve alatt fogja
küldeni az ujságot. — Beretzky András, Egrestő. Nem
vehetsz részt a rajzpályázatban, mert, amint írod, valóság-
os antitalentum vagy a rajzolásban. Hiszen, nem okvet-
lenül szükséges, hogy mindenkiből Munkácsy legyen, az
azomban szükséges, hogy valamennyire rajzolni tudj, ezt
pedig erős akarattal és szorgalommal elérheted. Az írá-
sod is javulásra szorul még, amit annak tulajdonítok,
hogy igen gyorsan irsz. Azért, hogy a franciából fordí-
tott anekdotákat nem közöltem, mert bőven van magyar
anekdota, te csak gyakorold magad ezután is a fordí-
tásban. Abból, hogy kiknek a műveit olvasod, (Vas Ge-
reben, Mikszáth stb.) látom, hogy jó irányban haladsz s
igen helyesen teszed, ha megismerkedel az erdélyi jele-
sebb írőkkel is. — Dénes Mányika, Segesvár. Én ott
voltam Udvarhelyen, te azonban nem voltál ott, amint
megígérted mert különben bizonyosan találkoztunk volna.
Ha Udvarhelyen és Medgyesen nyaralsz, akkor lesz bő-
ven beszámolnivalód a nyári vakációról, mert remélem,
részt veszel a pályázatban. Hogy mit csinál nagyanyó?
Ő bizony most egyebet sem csinál, hizlalja az unokákat.
— Labud Anti és Józsi, Gyulafehérvár. Besoroztalak
a pályázók közé, hogyne soroztalak volna. — Rosen-
zweig Malvin, Szék. Azért nem írtál eddig, mert nem
tudtad, hogyan kell írni s megkértem Kiss Irmát, hogy

diktáljon neked levelet. Az igen szép volt Kiss Irmától, hogy segített neked a levélírásban, de most már bizonyosan megtanultad a levélírás módját s következő leveledet segítség nélkül fogod írni. — **Lehner Edith, Kolozsvár.** A kiadócsi pótolja a 17. és 18. számot. — **Maksay Sándor, Marosvásárhely.** Mind a két rejtvény megfejtése: Molnár Ferenc. Az egyik rejtvény majd sorra kerül. — **Popper Bandi, Buteni.** Ha én kis diák volnék és olvasója a Címborának s oly nagy levélpapírosom volna, mint amilyen nagy neked, legalább is két oldalt teleírnék s nem elégedném meg a rejtvénymegfejtéssel. Hát csak írd levelet nagyapóknak, hogy ismerkedjünk meg közelebbről s egyben közöld velem Buteni magyar nevét is, mert leveledből csak annyit tudtam meg, hogy Buteni aradmegyei község. — **Schulz Miklós, Kolozsvár.** Ha a Bánátban töltöd a nyarat, remélem, részt veszel a beszámoló pályázatban, mert ott minden esetre sok érdekeset látsz és tapasztalsz. A kiadóba írt következő számokat a megjelölt címre fogja küldeni. — **Stern Sanyi és Ducsi, Torda.** A gépírás igen sikerült, de ezután a levelet egyenesen Kisbaczonba címezték s ne Szatmárra, mert így könnyen lekéstek a megfejtés beküldésével. — **Papp Imre és Károly, Szatmár.** Eltaláltatok: Őcsike valóban azért írta a helyesírási hibákkal teli levelet, hogy alkalmat adjon nektek a helyesírásban való gyakorlásra, no meg a könyvnyerésre. — **Siovits Zoltó, Kolozsvár.** Gyűjtögeted a pénzt, hogy a magad pénzből rendelhesd meg a Címborát. Már gyűjtöttél is 20 leut. Remélem, mire összegyűl a pénz, meg is tanulsz olvasni. Az lesz csak az igazi öröm, amikor magad olvasod a Címborát. — **Mátyás Emmi, Kovászna.** Körmőcky Zollika nevére előfizettél. Ő a te kis unokaöcséd, még csak négy éves, de annyira szereti a Címborát hogy csak úgy alszik el, ha felolvassnak neki. Annak igen örvendek, hogy jól levezgáztál s annak is, hogy nagymamád elvís Magyarországra, Kétegyházára és majd beszámolsz a nyári vakációról. Én, mint rendesen, a kertemben nyaralok, részint azért, mert nem engedi a Cím-bora, hogy másutt nyaraljak, részint meg azért, mert ha engedné is, hol találnék a magam ültette fák árnyékoltá kertnél szebb kertet? — **Péterfy Erzsike, Marosvásárhely.** Csak belepillantottam Őcsike levelének a helyreigazításába s mondhatom nagy volt benne a gyönyörűségem. Valóságos levelet is várok tőled. — **Schiller Józsika, Kovászna.** Éppen ezer esztendeje, hogy nem írtál, már-már azt hittem hüllen lettél nagyapóhoz. Örvendek, hogy részt veszel a pályázatban, már azért is, mert látom, hogy amióta nem írtál levelet, azóta is nagyot fejlődöttél. — **Sárossy Béla, Mádéfalva.** Igen helyesen cselekedted annak idején, hogy megírtad a mádéfalvi kis „Iskola szövetkezet” alakulásának a történetét,

mert éppen most kaptam levelet Nagyenyetről, hogy engedjem meg a te kis cikkednek a közlését a Hangya naplójában. Én, természetesen, megengedtem, hogyne engedtem volna, mert magam is azt szeretném, ha mennél több iskola követné a mádéfalvi iskola gyönyörű példáját. — **Orbán Károly, Székelykeresztur.** Válaszoltam én a leveledre, eddig bizonyosan olvastad is s mondanom se kell, hogy besoroztalak unokáim közé. A vizsgád sikerének én is örvendek. — **Heller Olga, Arad.** Elvégezted a harmadik osztályt az algimnáziumban s jövőre „talán” a negyedikbe fogsz járni, de azt nem irod, hogy miért talán. Az adakaléi kirándulásról minden esetre számolj be, mert ott sok szép és érdekes dolgot látsz. Én a nyarat itthon töltöm, ugyan hol is tölteném egyebütt? A kiadóba írt következő számokat a megjelölt címre fogja küldeni. — **Csillag László, Kézdivásárhely.** Azt igen helyesen teszed, ha a nyáron gyakrabban írsz, mert az iskolai év folyamán, bizony keveset írtál, amit különben megmagyaráz a sok tanulni-való. Következő leveledben írd meg, milyen volt a bizonyítványod. — **Weisz Lenke, Szászrégen.** Ha nekem ilyen jó írásom volna, mint neked, akkor én nemcsak a megfejtést küldeném be, hanem levelet is írnék nagyapóknak. — **Pál Feri.** Megfeledkezteél a levélírás fontos szabályáról, hiányzik, hogy hol kelt a leveled. Pótold ezt következő leveledben, aztán ne Szatmárra, hanem egyenesen Kisbaczonba címezd a leveledet. Az egyik képrejtvényed, amelynek a megfejtése: „orontál vármegyében meghalt egy levélhordó” régi kedves ismerős, a másikkal meg igen könnyű a megfejtése, tehát újat és valamivel nehezebbet eszelj ki. A névrejtvényed jó.

A kiadóba írt levelek póstája.

A Cím-bora a legutóbbi hetekben egy kis késedelemmel jelent meg, aminek az volt az oka, hogy túlhalmozott munkánk folytán üzemünk nem tudta a lapot kellő időre pontosan előállítani. Ez a szám már rendesen és pontosan érkezik meg és ígérjük, hogy ezentul hetenként, vasárnap, mindenütt ott lesz a ti szeretett lapotok: a Cím-bora.

A bűvész.

A tanár felír egy idegen szót a táblára. Egyik tanuló sem tudja az értelmét. Végül Móricketől azt kérdi a tanár:

Mi vagyok én, ha a zsebedből kivesszek egy leut?

Bűvész! — feleli Móricka.

(Egrestő.)

Beretzky András.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!
 A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!
 A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Számrejtvény.

— Beküldte: GÁL KATÓ, MATYI, ICA és MIRA. —

- 2, 18, 8, 3, 10. Leány név.
 11, 20. Varrnak vele.
 15, 10, 15. Madár.
 17, 21. Aki még nem halt meg.
 5, 7, 1, 12. Fiu név.
 4, 10, 4, 14. Számár másik neve.
 19, 10, 11, 8. Akif könnyű táncba vinni.
 7, 8, 9. Kenyeret sütnek belőle.
 13, 10, 7, 6, 1. Tüvel szokták csinálni.
 16. Mássalhangzó.
 1—21. Közmondás.

Számrejtvény.

— Beküldte: SZILVÁSY KÁROLY. —

- 16, 28, 26, 27, 23, 8. Gögösre szokták mondani.
 19, 20, 29, 21, 6. A méh rokona.
 18, 10, 15. Gazdasági növény.
 11, 14, 12, 13. Az Ignác név kicsinyítése.
 7, 25, 9, 12. Időmérték.
 1, 2, 24, 22, 30. Ökör más neve.
 5, 17, 3, 21, 6, 9, 4. Szépen szól, ha szépen verik.
 1—30. Egy népdal két sora.

Betűrejtvény.

— Beküldte: RÓZSA SANYIKA. —

x SS január GY x & ESSÚ

Pótlórejtvény.

— Beküldte: FEJÉR IMRE. —

— ezei	— ő
— sten	— gnes
— ároly	— ajos
— appan	— ama
— kos	— r
— iszfelfel	— m
— árom	

A kezdőbetűk egy napj magyar író nevét adják.

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség:

Bajánii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bajánii-Mare (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszékmegye). E címre küldendők a »Cimbora« részére szánt kéziratok, az Elek Nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Satu-Mare (Szatmár) Str. Cuza Voda 4.
 — A kiadóhivatalhoz küldendők a »Cimbora« előfizetési bejelentései és díjai.

Előfizetési díjak:

Romániában évi 400 leu, negyedévenként 100 leu.

Csehszlovákiában évi 80 csehszlovák korona, negyedévenként 20 csehszlovák korona.

Magyarországon évi 144.000 magyar korona, negyedévenként 36.000 magyar korona.

Ausztriában évi 112.000 osztrák korona, negyedévenként 28.000 osztrák korona.

Jugoszláviában évi 200 dinár, negyedévenként 50 dinár.

Laptulajdonos: Szabadsajtó könyvnyomda és lapkiadó r.-t.

Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

A Cimbora könyvosztálya

A cserkészkönyvek új árai:

Farkas Gy.: Táborlüz üzen	á 15.— leu
Radványi K.: Horog István & Co	15.—
Sztrilich—Mócsy: Cserkész segítségnyújtás	10.—
Butykó: Törvénytárgyozat	15.—
Scherer: Próbaidős cserkész könyve	15.—
Sztrilich—Mócsy: Tábori munkák	20.—
Radványi K.: Napsugárleventék	15.—
Kovács D.: Ballag már	15.—
Scherer: Cserkészek könyve	15.—

ELKÉPZELNI SE LEHET szebb, jobb és olcsóbb könyveket a Hoffmann Ferenc ifjusági regényeinél. A MINERVA Irodalmi és Nyomdai Müintézet Rt.-nál (Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 1.) ezekből a következők kaphatók darabonként 45 leiert:

1. Küzdelmek.	5. A Jóság diadala.
2. A tél birodalmában.	6. Frigyes és P. cl.
3. Viszontagságok a tengeren	7. Ehrlich Jakab.
4. A talizmán.	8. Nehéz idők.

Posta útfján is megrendelhetők a pénz előzetes be-
 küldése mellett vagy utánvétellel.